

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Lucien Hendrickxlei te Borsbeek (deelgebied 3)

**Julie Van Roy
Wouter Yperman**

Hoofdstuk 4 Programma van maatregelen

4.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2022 E 136 (landschappelijk bodemonderzoek) 2022 F 291 (proefsleuven)
Aanleiding:	Naar aanleiding van een geplande werken aan de Lucien Hendrickxlei werd een archeologienota opgesteld (ID 10 613). Een landschappelijk bodemonderzoek bleek noodzakelijk om na te gaan of het terrein een potentieel heeft voor <i>in situ</i> bewaarde artefactensites uit de steentijd.
Erkend archeoloog:	Julie Van Roy OE/ERK/Archeoloog/2021/00015 Studiebureau Archeologie bv OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Overige actoren:	Hanne De Langhe (assistent-archeoloog) OE/ERK/Archeoloog/2016/00156 Wouter Yperman (assistent-archeoloog) OE/ERK/Archeoloog/2015/00056
Locatie:	Borsbeek Lucien Hendrickxlei nr. 9-15 (Fig. 2.1 en Fig. 2.2) Bounding box: punt 1: x = 158 346, y = 209 138 punt 2: x = 158 416, y = 209 212 Gemeente Antwerpen, Afd. Borsbeek, Sectie B, percelen 114V, 114T, 235D, 235E, 235F, 235G en 235H.
Oppervlakte onderzoeksgebied:	2655 m ²
Relevante termen:	Proefsleuven, verstoring, dorpskern
Bebouwde zones:	Op het terrein stond een vrijstaande woning langs de straatkant, deze was voorzien van een kleine kelder. Meer achteraan was het projectgebied gedeeltelijk verhard ter hoogte van enkele garageboxen. Tot in 2014 stonden er loodsen op het terrein.

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Lucien Hendrickxlei te Borsbeek

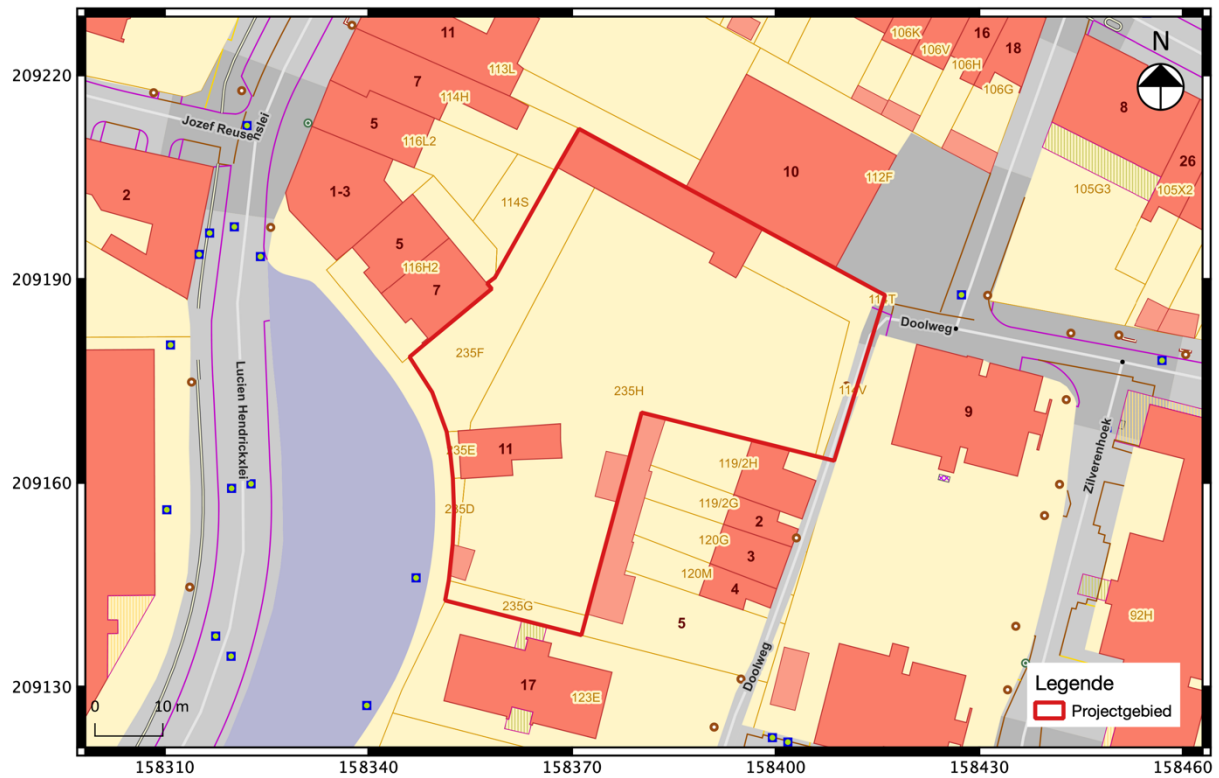

Fig. 4.1: Uittreksel uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied (©CADGIS).

Fig. 4.2: Uittreksel uit de topografische kaart met aanduiding van het projectgebied.

4.2 Gemotiveerd advies

Binnen het projectgebied heeft Studiebureau Archeologie op 13 mei 2022 een landschappelijk bodemonderzoek en op 8 augustus 2022 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek, dat werd uitgevoerd met een Edelmanboor ($\varnothing 7\text{cm}$), werden er verstoringen vastgesteld, die lokaal diepgaand kunnen zijn. Vermoedelijk zijn deze het gevolg van de verdwenen 20ste-eeuwse bebouwing op het terrein. Nergens werd een E- en/of B-horizont (met uitzondering van de recente B in boring 1) aangetroffen. Deze zijn niet bewaard als gevolg van historische landbouwactiviteiten in combinatie met verstoringen door recente bebouwing. Door deze processen is een eventueel steentijdniveau opgenomen in de ploeglaag en nadien sterk aangetast (of verdwenen) door de HTM. De verwachtingen voor het aantreffen van een *in situ* bewaarde steentijd artefactensite werd dan ook bijgesteld naar zeer laag.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden de gegevens van het booronderzoek bevestigd. Ook de profielen leverden een eerder verstoorde bodemopbouw op en in de sleuven was het archeologisch vlak op meerdere plaatsen verstoord. Verspreid over alle sleuven kwamen verstoringen voor, die echter in oppervlakte en densiteit toenamen ter hoogte van de voormalige bebouwde zones. Hierdoor ontstaat er een zeer versnipperd beeld van de weinige sporen. Enkele paalsporen (S3-5) zijn op basis van hun gelijkaardig uitzicht waarschijnlijk gelijktijdig. Geen enkel spoor leverde echter vondsten op, waardoor ze moeilijk te dateren zijn. Bij de aanleg van de sleuven werd een kleine hoeveelheid vondsten ingezameld, bestaande uit aardewerk, bouwceramiek en een fragment van een kleipijpje. De vondsten worden in de late nieuwe-nieuwste tijd gedateerd.

Het projectgebied is volledig ingesloten door bebouwing, waardoor uitbreiding van een onderzoekszone niet mogelijk is. In tegendeel, er dient telkens ook nog buffer te worden vrijgehouden ten opzichte van de omliggende gebouwen.

De combinatie van de zonet genoemde factoren maakt dat een vervolgonderzoek niet zinvol is. De werken grijpen in een bodemarchief dat in kwantitatief en kwalitatief opzicht beperkt is en weinig tot geen potentieel op kenniswinst bevat. Het projectgebied kan bijgevolg ook integraal op de kaart gebieden geen archeologie worden geplaatst (GGA).

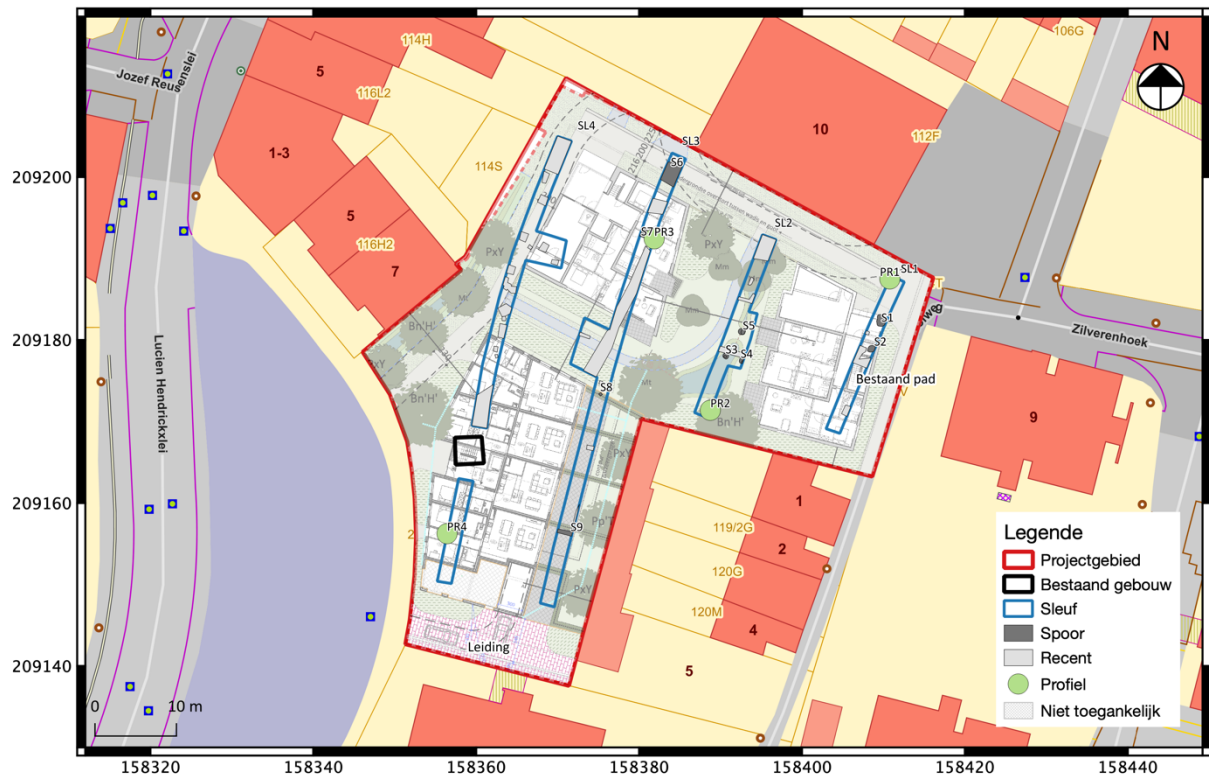

Fig. 4.3: Allesporenplan geprojecteerd op het inplantingsplan.

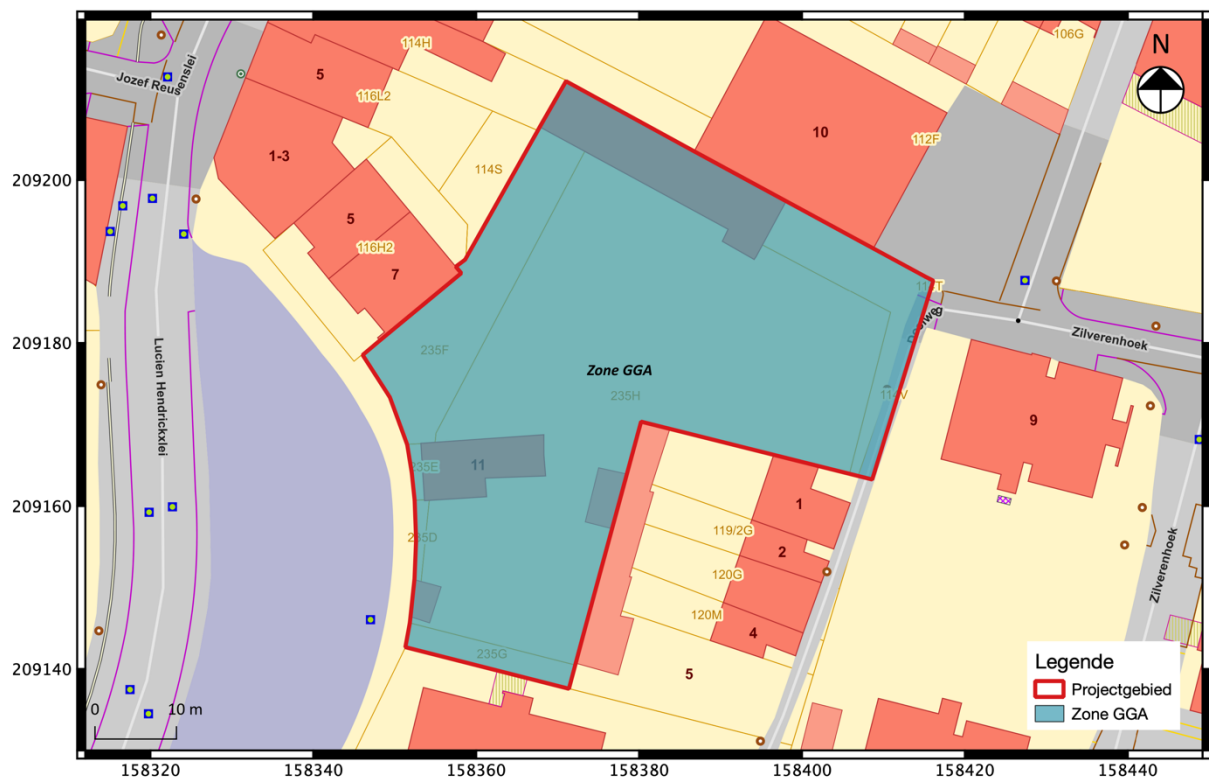

Fig. 4.4: Synthesepan met zone die op de GGA-kaart mag worden opgenomen.

4.3 Programma van maatregelen voor vrijgave

Omwille van het ontbreken van verder onderzoek of behoud in situ binnen het projectgebied is er geen programma van maatregelen opgesteld.

Bij vrijgave van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: “Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap.” Deze aangifte kan gebeuren op <https://www.onroerendergoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier>.

Bibliografie

Literatuur

SCHOUPS A. 2019: *Lucien Hendrickxplein en de Robianostraat, gemeente Borsbeek, Geel.*

Websites

www.agiv.be

www.dov.vlaanderen.be

www.geopunt.be

<https://inventaris.onroerendergoed.be/>

<https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>